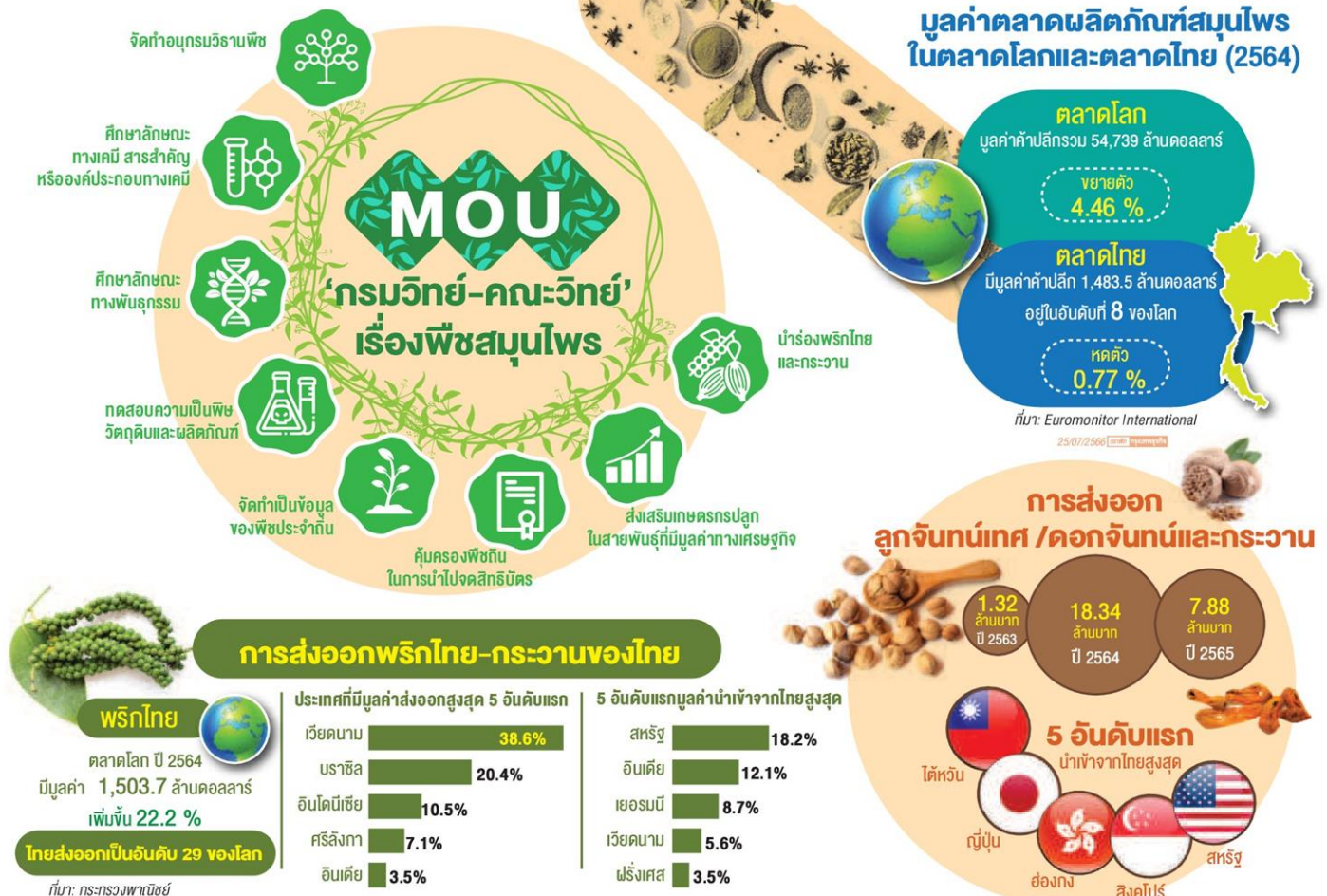

ศึกษาวิจัย 'พันธุกรรมสมุนไพร'
จำแนก-ส่งเสริมปลูก-เพิ่มมูลค่า
> 11

ศึกษาวิจัย 'พันธุกรรมสมุนไพร' จำแนก-ส่งเสริมปลูก-เพิ่มมูลค่า

● **พงษ์ขมพู ประเสริฐ**
qualitylife4444@gmail.com

กรุงเทพธุรกิจ ● **กรมวิทย์-คณะวิทยาศาสตร์ MOU ร่วมพัฒนาพืชสมุนไพรและพืชเสพติดเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ศึกษาพันธุกรรม นำสู่การจำแนกสายพันธุ์ให้ชัดเจน**

คุ้มครองภูมิปัญญา ส่งเสริมเกษตรกรถูกจุด เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจ นำร่อง "พริกไทย"- "กระวาน"

วานนี้ (24 ก.ค.) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยเรื่อง "การพัฒนาพืชสมุนไพรและพืชเสพติด เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์"

โดย นพ.ศุภกิจ ศิริลักษณ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า MOU ครั้งนี้ เล็งเห็นความสำคัญของพืชสมุนไพรและพืชเสพติด ที่มีประโยชน์ทางการแพทย์และสามารถนำไปพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคตได้ ซึ่งพืชที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และมหาวิทยาลัยมหิดลจะร่วมพัฒนาในการ

ศึกษาวิจัย คือ พริกไทย และกระวาน พืชสมุนไพรมีแนวโน้มความต้องการของตลาดโลกเพิ่มมากยิ่งขึ้น

รวมถึงเป็นองค์ประกอบในการทำยา รักษาโรคของยาตำรับแผนไทยหลายขนาน นอกจากนี้จะร่วมในการศึกษาวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าสมุนไพรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมป้องกันรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้บริโภคและผู้ป่วย โดยเฉพาะการรักษาทั้งโรคที่ติดเชื้อมีและไม่ติดเชื้อมี เช่น โรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ร่วมกับยาแผนปัจจุบันและนำไปสู่การศึกษาพัฒนาพืชสมุนไพร ให้ได้มาซึ่งสารสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นยารักษาโรค เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ และการพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

“หลังจาก MOU แล้วก็จะมีการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ เพื่อให้เห็นภาพในอีก 6 เดือน, 1 ปี จะดำเนินการเรื่องไหน อย่างไรที่ได้พัฒนาและผลักดันให้เห็นผลซึ่งโลกในปัจจุบันมีการแข่งขันและใช้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น มีการจดสิทธิบัตรต่างๆ ที่คนจะใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้นจะต้องจ่ายค่าสิทธิบัตร แต่เรื่องสมุนไพรจะมีข้อยกเว้น หากเป็นพืชพื้นถิ่นของเราอยู่แล้ว ใครจะเอาไปจดสิทธิบัตรจะมากเกินเงินไม่ได้ ซึ่งถ้าหากประเทศไทยไม่ได้มีการทำเรื่องพันธุกรรมของพืชสมุนไพรไทยไว้ แล้วในอนาคตมีคนนำไปจดสิทธิบัตรก็จะไปไว้อย่างเป็นพื้นพื้นถิ่นของไทยมาก่อน ก็จะไม่มีความเสียหายไปแสดง” นพ.ศุภกิจกล่าว

ศึกษาพันธุกรรม-ความเป็นพืช

“รศ.ดร.พลังพล คงเสรี” คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล กล่าวว่าความร่วมมือในลักษณะพหุภาคีจำเป็นอย่างมากจะได้ไม่ทำทุกอย่างซ้อนทับกันในเรื่องการลงทุนต่างๆ ทั้งอุปกรณ์และกำลังคน ซึ่งการ MOU ร่วมกันในครั้งนี้ความสำเร็จเบื้องต้นจะเป็นเรื่องของการผลิตและการใช้สมุนไพรเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ตั้งแต่เรื่องวัตถุดิบในการทดสอบความเป็นพืชต่างๆทั้งสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึง การจัดทำอนุกรมวิธาน

ซึ่งจะทำให้สังคมได้คุณค่าทางธุรกิจที่จะนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีการทดสอบความเป็นพืชความปลอดภัยและการรับรองมาตรฐาน จะทำให้เห็นถึงการขับเคลื่อนตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงการใช้ประโยชน์ของสังคมและมูลค่าทางเศรษฐกิจ

3 ส่วนใช้แยกเยาะพืชสมุนไพร

ด้าน “นพ.พิเชษฐ บัณฑิต” รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบายเพิ่มเติมว่า พืชสมุนไพรที่มีความแตกต่างจากพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ คือ ถ้าเป็นสายพันธุ์ย่อยอาจจะให้สารสำคัญในพืชจะเปลี่ยนไปอย่างเช่น ว่านน้ำ สายพันธุ์ย่อยหนึ่งกินแล้วเสียชีวิต แต่อีกสายพันธุ์ย่อยใช้ทำเป็นยาหรือตะไคร้หอมไทย ศรีลังกา ชาวไม่เหมือนกัน และกัญชาหากจะปลูกกัญชาพันธุ์ไทยโดยต้องการสาร THC สูงจะต้องใช้พันธุ์หนึ่ง เป็นต้น

ในการแยกสายพันธุ์ จะต้องอาศัย 3 ส่วน คือ 1.อนุกรมวิธานในการแยกเป็นเบื้องต้น 2.อาศัยลักษณะทางเคมี สารสำคัญหรือองค์ประกอบทางเคมี และ 3.ลักษณะทางพันธุกรรม หรือจีโนม โดยเทคนิคที่นำมาใช้และแยกได้ง่ายที่สุดในตอนนี้ คือ DNA barcode ทั้ง 3 ส่วนมีความจำเป็นสำหรับพืชที่มีความหลากหลายทางพันธุกรรม

“ถ้าไม่มีการแยกอนุกรมวิธานตั้งแต่แรก แล้วไปส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกในสายพันธุ์ที่มีสารสำคัญน้อย ผลผลิตก็ไม่ได้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นการจะทำเรื่องพืชสมุนไพรเพื่อจะแยกแยกให้ได้ประโยชน์ทางยาจริงๆ จะต้องดูใน 3 ส่วนนี้ ซึ่งทั่วโลกก็ใช้เรื่องเหล่านี้เพราะอาศัยเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งไม่ได้” นพ.พิเชษฐกล่าว

อนึ่ง ก่อนหน้านั้น สถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ทำการศึกษาสมุนไพรสำคัญของภาคตะวันออกของประเทศไทยนาร่องศึกษาพริกไทย (พันธุ์ปรังถี้และคุชชิง) และกระวานประกอบด้วยการศึกษาค้นคว้าสายพันธุ์ของพริกไทย และการศึกษาความหลากหลายของกระวานในพื้นที่ต่างๆ ของภาคตะวันออก โดยใช้เทคนิคทางชีววิทยาระดับโมเลกุลในการศึกษา ลักษณะทางพันธุกรรมของพืชสมุนไพร เช่น การทำ genome sequencing และ DNA

barcode เพื่อบ่งบอกลักษณะเฉพาะของสายพันธุ์พืชแต่ละชนิด รวมถึงการจัดทำเป็นข้อมูลของพืชประจำถิ่น

การศึกษานี้จะทำให้ทราบความจำเพาะของพืชสมุนไพรในแต่ละชนิดไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งทางด้านพฤกษศาสตร์ ด้านเคมี และข้อมูลพันธุกรรมของพืช ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาพันธุ์พืชเพิ่มปริมาณในการผลิต รวมถึงเป็นการสร้างแหล่งพืช GI ที่มีคุณภาพ มีข้อมูลยืนยันของแหล่งพืช และยังเพิ่มมูลค่าในการส่งออกของพืชสมุนไพรมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการอนุรักษ์พันธุ์พืชที่สำคัญและหายากของแต่ละพื้นที่อีกด้วย ซึ่งหลังจากศึกษาพันธุ์พืชสองชนิดแล้ว ในอนาคตจะมีการศึกษาพืชสมุนไพรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ชะมวงเปราะหอม เร่ว เป็นต้น